

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
Посл. бр. К-По₂ 37/2010

ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА

Са главног претреса од 30.09.2010. године

Констатује се да су приступили:

- **Заменик тужиоца за ратне злочине Веселин Мрдак,**
- **Опт.Кесар Душко,**
- **Бранилац оптуженог адв.Душан Машић,**
- **Пуномоћник оштећених адв.Миљкан Пуцар.**

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте сагласни да одржимо главни претрес?

На сагласан предлог странака, суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се главни претрес одржи.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пре него што кренемо у читање доказа одлучили смо о овим вашим предлозима тако да ћемо сада у форми решења донети одлуку о предлозима браниоца окривљеног, адв.Душана Машића.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ предлог браниоца оптуженог, адв.Душана Машића са главног претреса од 05.03.2010. године и поновљени предлог са главног претреса од 18.05.2010. године, да се из списка предмета издвоје записници о испитивању окр.Радаковић Драге, Крндија Драшка и Кнежевић Радослава пред Основним суду у Приједору Ки.47/94 од 15.04.1994. године.

ОДБИЈА СЕ предлог да се издвоји записник о главном претресу Окружног суда у Бања Луци К.50/01 од 13.10.2005. године, исказ сведока др Анђелковић Душанке као и др Каран Жељка; делови пресуде Окружног суда у Бања Луци 118-0-Кж-06-000-018 од 18.04.2006. године; решење Окружног суда у Бања Луци 011-0-Кв-06-000126 од 30.10.2006. године и записник о саслушању вештака.

ОДБИЈА СЕ предлог браниоца од 06.09.2010. године да се изврши суочење сведока Гвоздена и Кнежевић Радослава, а на околности различитог изјашњавања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Укратко ћу само изнети разлоге којима смо се руководили и зашто смо одбили да се издвоје из списка ови записници о саслушању окривљених, дакле у том поступку, у претходном поступку пред Општинским судом у Приједору, из разлога то је тачно да су они у овом поступку саслушани у својству сведока, али имајући у виду, окривљени су у овом поступку саслушани у својству сведока, имајући у виду да ови записници који су фактички који фигурирају, који су у списима, они по члану 178 то није разлог зашто би се ти записници издвајали изи списка. Међутим, такви записници се не могу користити као доказ, али конкретно у форми издвајања није предвиђено законом, то је основни разлог зашто нисмо издвојили ове записнике, дакле на њима се одлука неће заснивати, али то није разлог да они буду издвојени. Што се тиче ових осталих записника и ових саслушања сведока што сам претходно побројала, такође је одбијено из разлога што су сви ови записници фактички прибављени на законит начин и представљају саставни део овог списка. Предлог да се изврши суочење Гвоздена и Кнежевића такође је одбијен, веће сматра да је апсолутно разјашњено кривично правно стање, тако да би апсолутно било срачунато на одуговлачење кривичног поступка.

Друго, остао је предлог тужиоца за ратне злочине да се прочита записник о испитивању окривљених Драге Радаковића, Драшка Крндије и Радослава Кнежевића Основног суда у Приједору Ки.бр.47/94 од 15.04.1994. године, да ли остајете код тог предлога?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да.

Веће доноси

Р Е Ш Е Њ Е

ОДБИЈА СЕ предлог тужиоца за ратне злочине да се прочитају записници о испитивању окр. Драге Радаковића, Драшка Крндије и Радослава Кнежевића, Основног суда у Приједору Ки бр.47/94 од 15.04.1994. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Практично ја сам овим претходно већ образложила због чега. Добро. Изволите. Изволите.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Бранилац, молим ако можете да ми дате једно појашњење, прихватили сте колико видим и читање делова пресуде пошто сам ја тражио да се издвоје делови пресуде, хоћете ми рећи који су то делови пресуде, пошто нико није навео који су то делови пресуде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Фактички биће прочитана цела пресуда, ирека пресуде ће бити.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Значи извршићете увид у пресуду?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, јесте.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Е молим лепо, само јер тамо пише делови пресуде, па ме интересује само.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми одлучујемо о ономе како сте Ви предложили.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Тако је предложено у оптужници, знате оптужница је предложила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Биће прочитана цела пресуда.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Оптужница је предложила да се прочитају делови пресуде из Бања Луке, те мене интересује хоћете Ви вршити увид у ту пресуду, против чега се ја не противим, или ћете читати неке посебне делове, јер тужилаштво тако пише у оптужници, то је оптужница која је стала на правну снагу. Значи предлог тужилаштва је да се прочитају делови пресуде. Зато сам ја и тражио.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Делови пресуде, да. Биће прочитана изрека пресуде. Изволите, ево сад ће тужилац да нам појасни. Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Тачно је да је предложено да се прочитају делови пресуде, али у контексту свих предлога и догађаја о којима се суди, пре свега се мислило на делове пресуде који се односе на конкретан догађај, пошто се други део пресуде или не знам ни ја који део пресуде односи и на друга два догађаја који овде нису процесуирани и који нису у поступку. Отуда делови без ближег објашњења у самим предлозима на шта се односи, да кажемо што се тиче овог догађаја комплетно све што се односи на овај догађај.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Ја се извињавам, госпођо судија баш због тога сам и питао. Наиме, у тој пресуди, у тој пресуди у образложењу пресуде, а и у изреци пресуде тврди се да је Кесар Душко извршио и та друга кривична дела те исте ноћи, разумете, те према томе тврди се да је извршио оно дело, а није процесуиран за оно претходно дело, знате те је мени врло интересантно баш због тога сам и питао, зашто делови пресуде, разумете, знате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па наравно да не можемо да користимо везано за друге догађаје јер је предмет оптужнице тужилаштва за ратне злочине је овај конкретан догађај, знате.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Знам ја, али зашто Вам ја то кажем, врло је битно видети у контексту свега да је Кесар Душко био окривљени тамо, неоглашен кривим пошто не знам ни зашто га тамо нису осудили, а вамо ћу у завршној речи објаснити шта ме све чуди у свему томе, али ми је интересантна једна ствар. Он је тамо у изреци пресуде заједно са Кнежевић Радославом, Радаковић Драгом и Крндија Драшком извршио на два места злочин, претходно један па после овај други који му се сада суди, значи селективно је неко узео само овај један из те пресуде овде и оптужио га, знате. Врло су повезани пошто су исте ноћи 30/31. знате, и тај цео догађај, континуитет догађаја је нама објаснио да ли је могло то да буде или није могло да буде, зато вам то кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, али то није питање за суд.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Није вероватно али ако вршите увид у пресуду онда ћете видети врло, а ви ћете вршити увид у целу пресуду. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. хвала.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

-врши се увид у фотодокументацију Центра службе безбедности Бања Лука, СЈБ Приједор број 130/94 са датумом фотографисања 31.03.1994. године, у Приједору у ул.Прерадовића са објашњењима фотографија; врши се увид у цртеж лица места у Приједору, ул.Прерадовића, бр.29.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има потребе да вршимо, немамо документ камеру али би ето могли.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Нема потребе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи може на овај начин. Добро.

-Чита се записник о увиђају састављен од стране Основног суда у Приједору дана 31.03.1994. године у ул.Прерадовића бр.29, а поводом убиства Ризвић Фарука, Ризвић Рафике и Махмуљин Фадиле,

-чита се извештај о извршеном спољашњем прегледу лешева у домаћинству Ризвић Фарука дана 31.03.1994. године,

-чита се записник о накнадно извршеном увиђају СЈБ Приједор број 11-17/02-2- Кв-Ку-194/94 од 11.04.1994. године,

-врши се увид у фотографију.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је она фотографија на којој сте фактички, на којој је окривљени Кесар, је ли треба посебно да се прикаже, то је та фотографија, је ли тако, то сте Ви на тој фотографији?

ОПТ. ДУШКО КЕСАР: Јесте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

-Чита се пресуда Окружног суда у Бања Луци К.50/01 од 17.11.2005. године,

-чита се пресуда Врховног суда Републике Српске број 118-0-Кж 06-000-018 од 18.04.2006. године,

-чита се решење Окружног суда у Бања Луци број 011-0-КВ-06-000126 од 30.10.2006. године,

-чита се решење о престанку радног односа радника Кесар Душка «Велепромет» АД Приједор бр.586/05 од 31.12.2005. године, као и радна књижица на име Кесар Душка,

-чита се извештај лекара специјалисте ДЗ Нови Сад број протокола 1903 од 13.07.2007. године на име Кесар Душка,

-чита се налаз налаз ДЗ Нови Сад за Кесар Душка.

-чита се налаз Неуролошке ординације «Неуропраксис» за Кесар Душка вез датума,

-чита се налаз лекара специјалисте «Дијагностика центар» од 20.10.2006. године за Кесар Душка,

-чита се извештај лекара специјалисте ДЗ Нови Сад, Физикална медицина и рехабилитација број протокола 166 од 07.02.2007. године, од 26.03.2007. године, од 13.07.2007. године, од 14.01.2009. године,

-чита се решење Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Кпп-06-000-099 од 28.08.2006. године,

-чита се наредба Окружног суда у Бања Луци број 011-0-Кпп-06-000099 од 28.08.2006. године о расписивању међународне потернице за осумњиченим Кесар Душком.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли сте сагласни да се налаз и мишљење судског вештака др Зорана Станковића прочита, ја сам схватила да сте рекли да сте сагласни, је ли тако?

На сагласан предлог странака чита се и:

-налаз и мишљење судског вештака др Зорана Станковића од 23.11.2009. године,

-чита се извештај из КЕ, ПУ Нови Сад број 235-2/223 од 11.02.2010. године,

-чита се допис Окружног тужилаштва Бања Лука број А-РЗ-6/10 од 31.03.2010. године којим извештавају суд да не поседују књигу догађаја за месец март 1994. године, врши се увид у редну листу за месец март 1994. године,

-чита се допис Националне службе за запошљавање Филијала Нови Сад, Одељење за посредовање у запошљавању и планирању каријере, број 0410-1011-98/2010 од 26.04.2010. године,

-чита се допис Градске пореске управе Нови Сад број XXI-020-10/10-186 од 27.04.2010. године,

-извештај из КЕ за опт.Кесар Душка број 02/06-2008/10 од 15.03.2010. године,

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само једно појашњење, по овим извештајима из казнене евиденције Ви се водите да сте неосуђивани, када сте дали Ваше личне податке Ви сте рекли да сте осуђивани и то због кривичног дела лаке телесне повреде и да сте осуђени на условну казну?

ОПТ. ДУШКО КЕСАР: Ја сам био у милицији.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Приђите овде.

ОПТ. ДУШКО КЕСАР: Часни суде.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, реците.

ОПТ. ДУШКО КЕСАР: Јел црвена ова?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте.

ОПТ. ДУШКО КЕСАР: Часни суде ја сам привођен у полицији тамо у Босни, и дао то, а ја сад не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ми имамо од Републике Српске.

ОПТ. ДУШКО КЕСАР: Да, шта има.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Извештај из КЕ да нисте осуђивани, и од наше, Републике Србије.

ОПТ. ДУШКО КЕСАР: Па онда нисам, нисам био на суду, него сам био у полицији. У полицији сам био кад смо имали тај дојаву, онда су нас привели у полицију, у станицу полиције и тамо су нам, дали смо своје изјаве, е сада даље нисам нигде ишао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли то било нешто прекршајно, где сте били, где, како се то?

ОПТ. ДУШКО КЕСАР: Па нешто се горе у насељу у вези неке струје смо се погурали, они нису хтјели да плате.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. седите.

-Чита се извештај МУП Републике Српске, УКП број 02/1-3-5374/10 од 31.05.2010. године из кога се утврђује да СЈБ Приједор не поседује службену документацију и то патролне налоге, службене забелешке, извештаје за дан 30/31.03.1994.године,

-чита се «Службени гласник српског народа у БиХ» од 01. јуна 1992. године и Одлука Предсједништва БиХ од 15. априла 1992. године број 03-11/92, а о проглашењу непосредне ратне опасности,

Врши се увид у спис Окружног суда у Бања Луци К.50/01 као и у спис Основног суда у Приједору Ки.47/94, па се чита:

-захтев за спровођење истраге Основног јавног тужилаштва у Приједору КТ бр.68/94 од 13.04.1994. године, против Јокановић Драгана, Радаковић Драге, Крндија Драшка, Кнежевић Радослава, Кесар Душка због кривичног дела из члана 36 став 2 тачка 6 КЗ Републике Српске,

-решење о спровођењу истраге истражног судије Основног суда у Приједору Ки.47/94 од 15.04.1994. године,

-наредба истражног судије Основног суда у Приједору о издавању потернице за окр.Кесар Душком, и

-решење истражног судије Основног суда у Приједору Ки.47/94 од 05.05.1994. године, о прекиду истраге против окр.Кесар Душка због

кривичног дела убиства из члана 36 став 2 тачка 6 КЗ Републике Српске – посебни део.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има још којих предлога за допуну доказног поступка?

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Госпођо председнице већа пошто сте већ читали комплетан предмет Ки. број из Приједора, ја предлажем да се прочита и пресуда Основног суда у Бања Луци К.број 289/94 од 04.10.1994. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је она ослобађајућа.

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: То је ослобађајућа пресуда. Она се односи исто на овај доагђај пошто већ све читате и предлажем да се изврши увид, предлажем да се изврши увид у, ја мислим да Ви већ имате то фотокопије путних исправа које је Кесар Душко и личних исправа које је Кесар Душко добио од стране Центра јавне безбедности Бања Лука. Врло ми је битно баш и због датума када је добио, објаснићу вам после у завршној речи зашто, значи ви имате ово чини ми се у предмету, ја сам то приложио, па ако немате ја би вам сада то дао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имамо то у спису ја мислим. Је ли имате оригинал? А везано за ову ослобађајућу пресуду, само ми нађите.

Суд доноси

Р Е Ш Е Њ Е

да се у допуну доказног поступка прочита:

-пресуда Окружног суда у Бања Луци број К.289/94 од 04.10.1994. године,

-као и фотокопија личне карте на име Душка Кесара издате 26.11.2004. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли ово пасош? 17. новембра, тако је.

-Чита се и путна исправа у фотокопији на име Кесар Душка издата 17.11.2005. године, а исти се здружују спису.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има још неких предлога? Изволите.

АДВ. МИЉКАН ПУЦАР: Ја бих само једну ствар да додам, а ево оптужени је ту нека потврди, тај пасош је поништен, а разлози за

поништење су ствар управног поступка који ја не би истицао, само да кажем да је тај пасош поништен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Добро, мислим да то апсолутно није сад предмет за расправљање, да ли је поништен или није, нећемо о томе. Да ли имате још којих предлога за допуну доказног поступка, молим вас, да ли има још којих предлога?

АДВ.ДУШАН МАШИЋ: Нема ништа.

Нема више предлога за допуну доказног поступка.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има примедби на изведене доказе?

Нема примедби на изведене доказе.

ДОКАЗНИ ПОСТУПАК ЈЕ ЗАВРШЕН.

ЗАВРШНЕ РЕЧИ

Заменик тужиоца за ратне злочине

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА:

Поштовани суде, или по Хашком бонтону, часни суде, уважене колеге, сматрам да прибављени и изведени докази у току овог кривичног поступка пружају поуздан основ за апсолутно правилан закључак да су све чињенице у овој оптужници на несумњив начин утврђене и да као такве утврђене чињенице правно цењене имају карактер односно сва објективна и субјективна обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ Југославије, у вези члана 22 а које се овом оптужбом оптуженом и ставља на терет.

Као прво, подсећам да је у вези овог истог кривично правног догађаја који је иначе предмет ове оптужбе вођен и правноснажно окончан кривични поступак против Радаковић Драга, Крндија Драшка и Кнежевић Радослава и то пресудама Окружног суда у Бања Луци К.бр.50/01 од 17.11.2005.године, односно Врховног суда Републике Српске број 118 и тако даље, од 18.04.2006.године. Наведеним пресудама били су обухваћени и други кривично-правни догађаји па су ова лица оглашена кривим и осуђена на одговарајуће казне. Ова пресуда је одлуком Врховног суда Републике Српске потврђена и тиме постала правноснажна. Наведеним пресудама у формално-правном смислу овде оптужени Кесар Душко није био обухваћен јер је наводно био недоступан надлежним органима. Ја овом приликом уопште нећу провоцирати тему да ли је или није био доступан

надлежним органима. Видели смо да је првобитно и против њега вођен кривични поступак, па прекид па потерница и тако даље. Мислим да све те чињенице везане за његову доступност надлежним органима и раније поступке у овом поступку нису од одлучујућег значаја, овде су од одлучујућег значаја оне чињенице и они докази које су утврђени, односно они докази који су спроведени у једном регуларном судском поступку који је вођен пред Окружним судом у Бања Луци, односно Врховним судом Републике Српске. У вези тог поступка који је вођен пред Окружним судом у Бања Луци и доказима који су у том поступку прибављени и изведени сматрам да је суд правилно одлучио када је те и такве доказе прихватио и извео их у току доказног поступка и пред овим судом, наравно уз изузетак који сте већ навели. Ја ћу навести само неке чињенице објективног карактера које произилазе из доказа, односно из наведене пресуде Окружног суда у Бања Луци, чињенице објективног карактера које се тичу постојања оружаног сукоба и оне одлучне чињенице везане за сам догађај у првом реду, материјалне чињенице које су забележене током предкривичног и истражног поступка у Бања Луци.

Значи као прво неспорна је чињеница и као таква може се сматрати опште познатом чињеницом да је у Босни и Херцеговини територијално посматрано у целини трајао оружани сукоб од почетка марта 1992.године па до подкрај 1995.године, то јест до потписивања оног чувеног Дејтонског споразума. Постојање оружаног сукоба јесте неопходан елемент бића кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва као објективни услов инкриминације, односно кажњивости. Тај оружани сукоб одвијао се између оружаних формација босанско-херцеговачких Срба с једне стране и с друге снага босанско-херцеговачких Бошњака и Хрвата односно њихових оружаних формација. Град Приједор је тада био у саставу Републике Српске која је иначе тада била у саставном, а и данас у саставном делу Босне и Херцеговине, из ових чињеница прозилази несумњиви закључак да се радило о унутрашњем оружаном сукобу у оквиру једне државе при чему сматра да уопште није од одлучног значаја да ли је конкретне прилике у самом Приједору и околини било стварних борби, односно директног, оружаног и непосредног сукоба. Ова констатација је постала стандард у одлукама Хашког трибунала и као што нам је познато као такав стандард прихваћена је и у поступку пред нашим судом за ову врсту кривичних дела.

Несумњива је чињеница и то је неспорно утврђено на основу свих изведених доказа да су све троје оштећених имали својство и карактер цивилних лица, која нису припадала ни једној војној формацији, нити су учествовала у оружаним операцијама и да у том смислу спадају у категорију цивилних лица која се штите међународним хуманитарним

правом, конкретније наведеном Женевском конвенцијом из 1949.године и припадајућим протоколима I и II из 1977.године. Исто тако као несумњива чињеница је утврђена и припадност и својство извршилаца овог кривичног дела, у овом тренутку кажем извршилаца и то осуђених Радаковића, Крндије и Кнежевића, и овде оптуженог Кесар Душка. Они су као резервни полицајци припадали саставу МУП-а Републике Србије, а МУП Републике Србије је према одлукама које сте прочитали Скупштине Народне Републике Српске и председништва имале својство оружане формације у саставу и осталих оружаних снага Републике Српске.

Надаље ћу навести неке чињенице објективног карактера које се тичу самог места извршења кривичног дела, места, времена и начина. Дакле исто тако сматрам апсолутно неспорним утврђено да је се инкриминисани догађај одиграо дакле у ноћи између 30. и 31.марта 1994.године у Приједору, кућа Фарука Ризвића, улица Петра Прерадовића број 29. Несумњиво су из записника о увиђају, приложене документације, фотодокументације, скице лица места и осталих доказа а и из исказа неких сведока је утврђено и констатовани су трагови дејства експлозивних средстава на тој кући, прво на улазу а затим на прозору куће Ризвић Фарука. Несумњива је чињеница, неспорно утврђена у погледу места, односно локације, карактера и изгледа повреда које су том приликом задобили Ризвић Фарук, Рефика и Махмуљин Фадила, те чињенице се утврђују на основу исказа сведока доктор, мислим Анђелковић, каснијих налаза вештака једног и другог, и ни једним другим доказом нису доведене у питање карактер повреда, места, локација и да су те повреде узрок насталих смртних последица. Између одбране и оптужбе је како се до сада могло закључити спорно само да ли је и овде оптужени Кесар Душко као извршилац, саизвршилац, заједно са већ осуђеним Радаковићем, Крндијом и Кнежевићем, учествовао у извршењу предметног кривичног дела, односно у лишавању живота ових цивила. Тврдим да сви изведени докази дају основа за апсолутни и поуздани закључак да је и овде оптужени Кесар Душко један од саизвршилаца предметног кривичног дела. Пре свега мислим да такав закључак произилази из пресуде Окружног суда у Бања Луци К.бр.50/01 од 17.11.2005.године, потврђеном пресудом Врховног суда Републике Српске од 18.04.2006.године. У овој пресуди, односно пресудама изреком је утврђено да је Кесар Душко један од саизвршилаца и то чак као иницијатор, да не кажемо идејни творац једне такве идеје. То су чињенице које један суд у једном законито спроведеном поступка на несумњив начин утврдио и ми и поред тога што смо извели овде многобројне доказе већину од тих доказа чак и пред овим судом, пре свега мислим на саслушане сведоке, дакле нема ни један доказ који би довео у питање једну на такав начин утврђену чињеницу. Нико нема права, ни овај

суд нити било ко други да у неком другом поступку оспори утврђење једне такве чињенице, то чак није пошло за руком ни одбрани оптуженог у покушају да ванредним правним лековима издејствују, не овде окривљени, него осуђени Радаковић и ови други, да покушају ванредним правним лековима оспоре правилност наведених пресуда Окружног суда у Бања Луци, односно Врховног суда Републике Српске.

У току овог поступка саслушан је већи број сведока, пре свега у овом поступку најважнији је био исказ сведока Драгана Гвоздена, несумњиво је утврђено да је он један од резервних полицајаца у то време у Приједору заједно са осталим оптуженим и још многим другим, значи припада полицијских формацијама Републике Српске, односно припадао у то време. Део његовог исказа који се односи на његов боравак у тој станици полиције, када је преузео дежурство после 22 сата, када је иза поноћи дошао осуђени Кнежевић, након што се чуле неке експлозије, да заједно иду да виде где се то и шта се догодило. Нико није оспорио веродостојност овог дела исказа као ни део исказа у којем овај сведок тврди да су пре него што су дошли до куће Ризвића разговарали са чуварем оближње фабрике Зорићем, да су он и Кнежевић доласком на лице места констатовали трагове употребе експлозивних материјала испред улаза у кућу и испод прозора куће Ризвића, да су у кући затекли разваљен прозор на једној од тих просторија, уплашене али неповређене оштећене. По изласку из куће након што су смирили оштећене и разговарали са Пилиповић Ђуком, сведокињом, која је иначе била подстанар у делу те куће, враћајући се, излазећи из куће сведок Гвозден Драган тврди да је тада видео осуђене Крндију, Радаковића и Кесар Душка у непосредној близини куће, у дворишту и да их је он питао шта раде ту, након тога се удаљио, иза њега одмах је наишао Кнежевић, шта је он рекао, да ли да их не дирају док они не оду, не, више у овом тренутку за сам овај поступак није битно, но у сваком случају доласком до чувара сведок му се обратио речима да зна, да га замапти да зна ко је ту био јер је слутио да се нешто неће добро догодити. Није прошло много времена, врло мало времена према његовом казивању чула се рафална паљба из истог смера, вратили су се поново ка кући Ризвића и сведок Гвозден тврди да је тада испред куће угледао Кесар Душка, а уласком у кућу да је видео један или два леша и осуђене Крндију, Радаковића, да нешто претурају по стварима.

Поставља се питање веродостојности исказа овог сведока, што ће сигурно одбрана, сасвим сигурно покушати да оспори и што је потпуно нормално и легитимно. Чињеница да је овај сведок иначе саслушаван више пута у току поступака и у Бања Луци и овде, делимично варирао, није мењао у битном исказ али је у неким ситуацијама се око неких чињеница различито изјашњавао. Тачно је да је у једном делу сведочећи и овде пред

судом и у истрази рекао да није сигуран да је приликом изласка из куће први пут видео међу овима и оптуженог Кесар Душка, међутим касније ипак устврдио да је то заиста тако било. Значи да га у оне ситуације видео у непосредној близини. Веродостојног исказа овог сведока мора се ценити у склопу свих осталих изведених доказа, у првом реду материјалних доказа и исказа осталих сведока. Да ли је он имао било каквог разлога да неосновано терети оптуженог Кесара? Ни један изведени доказ у току овог поступка није упућивао на, не само на такав закључак, него ни на такву сумњу. Површно су се познавали, он га је апсолутно препознао, нису били ни у каквим односима, ни у каквим конфликтима, а модификације његовог исказа не морају бити оправдање, али може бити разумљиво с обзиром на време када је сведочио у оно време и данас и све могуће последице његовог страха о којем је он иначе и пред овим судом причао.

С друге стране имамо још један материјални доказ, у списима се налази извештај о пронађеним чаурама на лице места, две чауре калибра 7,62 аутоматске пушке и у том поступку у Бања Луци је утврђено да су те чауре остале приликом испаливања метака из пушке којом је био задужен Крндија Драшко. Значи и тај део посредног материјалног доказа упућује на веродостојност исказа сведока Гвозден Драгана. Остали саслушани сведоци су само делимично указали на неке чињенице које су нама овде биле од значаја, мислим пре свега на овог сведока који је био ту ноћ дежурни са Гвозден Драганом, Горана Ступара, затим Милана Зорића чувара, Ђуке Пилиповић која је подстанар била у кућу Ризвића. Тако да се заиста ова битна одлучујућа чињеница односи на утврђење које је Окружни суд у Бања Луци у погледу тих одлучних чињеница нашао и исказа сведока Гвозден Драгана у чију веродостојност тог исказа заиста није било основа да се доведе у сумњу а поготово да се покаже као неистинит исказ.

Дакле, на основу свих ових изведених доказа на несумњив начин се утврђују све битне чињенице инкриминисаног догађаја. А то је да су се осуђени Крндија, Радаковић и Кнежевић претходно договорили да иду убити Муслимане, да ли убити Муслимане, преплашити Муслимане, мислим да заиста није релевантно, у сваком случају тај њихов договор заједнички је постојао, да су у том смислу били, није битно да ли су сви имали пушке, пиштоље, ко је имао експлозивна средства, у сваком случају у једном заједничком договору, заједничком деловању они су користили та експлозивна средства и те бомбе пре него што су ушли у кућу Ризвића и да су након уласка буквално ове оштећене измасакрирали. Из изведених доказа је утврђено да оштећени нису претрпели прострелне ране и да њихова смрт није последица употребе ватреног оружја. Утврђено је да су снажно ударани тупо тврдим предметима по глави и грудном кошу, да су у

питању вишеструке фрактуре лобањских костију са разарањем и нагњечењем можданих ткива те следственим оштећењима за живот важних можданих центара а појединачно још и Ризвић Фаруку су нанете повреде неким оштрим сечивом у виду веће резне ране у пределу врата услед чега је дошло до искрвављења, испресечених крвних судова на предњој страни врата, Ризвић Рефики су нанете повреде у виду влатраконтузне ране у пределу десне стране грудне кости, величине мушке шаке, те Махмудин Фадили повреде у виду мање латраконтузне ране испод десне кључне кости, које све повреде су збирно и свеукупности код све троје оштећених директно и непосредно проузроковале смртне последице.

Дакле, осуђени и овде оптужени Кесар су се претходно договорили, заједнички су предузели одређене радње, из тих радњи произашле су утврђене последице, и сматрам да при томе није битно ко је од њих и колико тих радњи непосредног извршења предузео јер је очигледно да су након заједничког договора и заједничке активности извршење тог дела хтели не само као своје него и као заједничко.

Дакле то дело је извршено са директним умишљајем и хтели и желели су такве једне последице. У суштинском смислу овај догађај представља класично вишеструко убиство. Међутим, имајући у виду да је такво убиство извршено над цивилима у време оружаног сукоба и то од стране припадника једне од страна у оружаном сукобу, недвосмислено је да се у конкретном случају ради о ратном злочину против цивилног становништва. Дакле, поступајући и свесно и вољно и оптужени Кесар Душко је заједно са осталим саизвршиоцима прекршио конкретне забране поступака предвиђених Женевским конвенцијама, конкретно члан 3 заједничког члана свих конвенција, став 1 IV Женевске конвенције из 1949.године, у вези чланова 13 став 1 и члана 4 став 2 тачка А Допунског протокола уз наведену Женевску конвенцију, то јест протокола II. У тим конвенцијама се у битном наводи да су забрањени у свако доба и на сваком месту сви облици насиља против живота, здравља, особито убиства цивилиних становништва и појединих цивила. Описане радње имају бланкетни карактер а инкриминисани су у нашем Кривичном законодавству члан 142 КЗ СРЈ који се као најблажи у овом случају и примењује и то на начин између осталог да наређење или непосредно извршење, ово непосредно извршење као у овом случају, да се врше убиства цивилног становништва или појединих цивила, тачно одређених појединих цивила као што је у овом случају, представљају битна обележја кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из наведеног члана. При овоме сматрам да није битно да ли су извршиоци конкретно и оптужени Кесар Душко били свесни да крше одређене норме међународног права, битно је да су били свесни противправности

предузетих радњи а које норме и на који начин регулишу ту противправност то није, и претпостављам и није било у свести ни оптуженог ни осталих осуђених.

Износећи своју одбрану током целог овог поступка оптужени Кесар Душко негира извршење предметног кривичног дела. У битном је тврдио да ни на који начин није учествовао у овом извршењу нити је био на лицу места, нити је употребљавао било каква експлозивна средства или било какво друго оруђе, па према томе не може бити ни крив за наступеле последице јер је за убиство ових цивила чуо знатно касније. Као што смо чули овакву његову одбрану у целости су подржали раније осуђени а у овом поступку саслушани као сведоци Кнежевић Радослав и Радаковић Драго. Међутим и оваква одбрана у целости се не може прихватити ни веродостојност исказа ових сведока, јер као што сам рекао изведени докази упућују на несумњив начин да су неспорно утврђене све и објективне и субјективне чињенице овог догађаја а тиме и кривица оптуженог Кесар Душка.

Стога предлажем да се оптужени Кесар Душко огласи кривим и да му суд изрекне одговарајућу казну.

Приликом одмеравања казне уверен сам да ће суд ценити степен кривице, начин извршења, последице, упорност, безобзирност и осуђених и оптуженог Кесар Душка у извршењу овог кривичног дела.

Указујем на све као отежавајуће околности, значи постојање договора, реализација тог договора, једна безобзирност у извршењу овог дела. Смртна последица сама по себи у објективном смислу је таква каква јесте и на крају не мора бити важно како је до ње дошло. У конкретном случају оптужени и ови осуђени су при себи имали ватрено оружје. Мање би се згражавали да су том приликом кад су већ урадили шта су урадили и одлучили да лише живота ове несретне оштећене то учинили из ватреног оружја. Зашто су прибегли оваквом начину извршења, значи употребом тупих тешких замахнутих предмета и неког сечива, то најбоље они сами знају, али без обзира који су њихови разлози ове чињенице указују на једну безобзирност и на једну бруталност.

Са друге стране ко су жртве, жртве су троје потпуно апсолутно немоћних цивила који ама баш никоме нису давали никаквог повода се према њима тако поступи, тим пре што смо чули из исказа неких сведока и ове докторке Анђелковић да су то били цењени људи, грађани Приједора у првом реду се мисли на овог домаћина Ризвић Фарука.

Шта је био мотив да на овакав начин поступе, можда се не може на поуздан начин утврдити, али стоји чињеница да су жртве муслиманске вероисповести, односно припадници бошњачког народа, а да су извршиоци припадници српског народа. У једним таквим несретним временима када је

дошло до међусобног убијања и сатирања, то се може тврдити да је мотив у једном општем контексту у једном општем смислу.

Који је повод да овако нешто изврше, из исказа неких сведока и самог оптуженог утврдили смо, пре свега исказа ових сведока последњи пут саслушаних, командира и начелника полиције Чађе Милутина и овог Делић Богдана, утврђује се да су непосредно пре ових догађања припадници полиције Републике Српске у једном оружаном сукобу у делу Републике Српске претрпели велике губитке од стране оружаних снага припадника бошњачког народа. Да ли је то био повод, исто тако смо из њихових исказа утврдили да је након тог догађаја дошло до знатног броја убистава у самом Приједору, у овом тренутку не знам тачан број, али након тог догађаја дошло је до неке врсте прикривених репресалија са смртним последицама у односу на припаднике бошњачког народа у Приједору. Но, без обзира шта ће суд утврдити било да је мотив, било да је повод, у крајњем случају не мора бити битна одлучујућа чињеница, битне су чињенице факти у начину извршења овог дела и ко је то дело извршио. Сврха изрицања кривичне санкције је како утицај на починиоца да убудуће не врши кривична дела, али и једна врста општег става да се утврђивањем истине и санкционисања починиоца свих кривичних дела, а нарочито ове врсте кривичних дела утиче на јачање морала друштва у целини, а за овакву врсту кривичних дела много је битно да се утврђивањем догађаја који имају обележје кривичног дела ратног злочина без обзира ко их је починио, припадници једне или друге стране, да то са једне стране доводи до бржег помирења међу народима, како у Босни и Херцеговини тако и на просторима бивше Југославије са једне стране, а са друге да је утврђивање истине и санкционисање извршилаца једна врста моралне сатисфакције, надокнаде за оне који су највише, за оштећене који су највише претрпели последице извршеног кривичног дела. Мислим да протек времена не може бити, протек времена мерено од тренутка када се суди у односу на време када је дело почињено, не може бити олакшавајућа околност јер би то било у апсолутној колизији са општеприхваћеним ставом из међународних конвенција, а и нашим Закоником, да кривична дела ратних злочина конкретно кривично дело па и ово, никада не застарева.

Да ли ће суд и у којој мери ценити и олакшавајуће околности на страни оптуженог које се тич његових породичних и других прилика и здравственог стања, то ће суд утврдити према расположивој документацији, односно доказима.

У уверењу да ће суд оптуженог огласити кривим и изрећи му одговарајућу казну, мислим да ће изречена казна бити таква и толика да буде правилан основ за примену чана 142 став 1 тачка 6 о одређивању

притвора за оптуженог због како то пише у Закону, посебно тешких околности предметног кривичног дела. Ето толико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Захваљујем.

Заменик тужиоца за ратне злочине након детаљне анализе изведених доказа како је то евидентирано аудио техником, сматра да су битне чињенице инкриминисаног догађаја утврђене, сматра да је опт. Душко Кесар извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва, те предлаже да га суд огласи кривим и изрекне одговарајућу казну. Стим у вези имајући у виду тешке околности дела предлаже да се према опт. Кесар Душку одреди притвор.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пуномоћник оштећених, адв.Миљкан Пуцар изволите.

ПУНОМОЋНИК ОШТЕЋЕНИХ – адв. Миљкан Пуцар

АДВ. МИЉКАН ПУЦАР:

Поштовано веће уважене колеге ја се у име породице оштећених у целости придружујем завршној речи тужиоца. Желим само да додам пар реченица. Прије свега неспорно је да сваки оптужени има право да се брани како најбоље зна и умије, да има право на фер суђење, али мислим да право жртава, поготово цивила у оружаном сукобу као што је то овај случај, поготово од припадника полиције који требају да пружају заштиту свим грађанима имају право без обзира што је дуго времена прошло од овог стравичног злочина, да доживе правду, да дочекају макар неку сатисфакцију зашто су њихови родитељи и њихова тетка као добри и узорни грађани Приједора страдали. Нажалост једину ствар коју су они имали, а која није одговарала људима који су починили овај стравичан злочин, јесте то што су били припадници друге вере. То су добри људи, то су људи који су веровали у поштење, правду и све остало, то сви грађани Приједора знају. Имали су двоје дјеце, једног нашег колегу адвоката и ћерку лекара, који су нажалост остали без родитеља и то овде оптужени је покушао на све могуће начине да избјегне своју одговорност, а неспорно је да је он био један од организатора овога гнусног злочина.

1994. године је у Републици Српској, у Приједору било веома тешко водити било какав кривични поступак, прочитали сте данас доказе које имате у кривичном спису, али неки докази када их упоредите, писмо које је председник тадашњег суда у Приједору писао министру правде када је молио да се изузме тај суд због претњи и свега осталог што се дешавало,

када прочитате ово, оно што је уважени колега бранилац дао у пресуди, а нарочито у укидајућој пресуди, то у којој су ослобођени ови виновници, биће вам много јаснија ситуација која се тада дешавала 1994. године у Приједору. Оптужени је покушао да се брани да није уопште био ту, оптужени на основу објективних доказа видимо да је на веома вјешт начин користећи сплет неких објективних околности, положаја неких њему веома блиских људи и тада 1994. године на време отишао из Приједора, као што је отишао и 2005. године. Сигурно је да разлоге које је навео овде не стоје јер поставља се питање ко би двоје мале дјеце 2005. године оставио и не би никада дошао до данашњег дана у Републику Српску да их види, него су они морали да дођу у Србију да се виде са својим оцем. Разлоге које је он навео сигурно не стоје. Упоређујући његову одбрану, материјалне доказе, а нарочито доказ сведока Гвозден Драгана, мислим да је његова одбрана у целости побијена.

Ја ћу се само базирати на његовом надимку Жорж, он је стално инсистирао да тај надимак никада није имао, да је то имао надимак његов отац, међутим сведоци су веома јасно рекли да је његов надимак Жорж, као што је био и надимак његовог оца, а то само потврђује да је он учествовао и да је чак био вођа да дође до овога гнусног злочина.

Оштећени траже, захтјевају и моле овај суд да се према оптуженом изрекне најстрожија казна, зато што су остали без родитеља, без тетке која их је отхранила јер није имала своје породице, није имала своје дјеце, то је за њих било страшно, а поготово је страшна била чињеница да су тај злочин извршили припадници полиције.

Сматрамо као што је то тужилац рекао да не постоје олакшавајуће околности, а поготово не особито олакшавајуће околности него само да постоје отежавајуће околности које суд треба да цјени и оптуженом изрекне најстрожу казну која постоји.

Са имовинско правним захтевом оштећени моле да се упуте на парницу. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Хвала.

Пуномоћник оштећених придружује се завршној речи заменика тужиоца за ратне злочине. Сматра да је право жртава да доживе правду без обзира на протек времена од извршења кривичног дела. Предлаже да се према оптуженом изрекне најстрожија казна имајући у виду да су оштећени остали без родитеља и тетке, а посебно је страшно што су тај злочин извршили припадници полиције, у осталом све како је то све евидентирано аудио техником и предлаже да се оштећени упуте на парницу за остварење имовинско правног захтева.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Бранилац оптуженог, изволите.

Бранилац оптуженог - адв. Душан Машић

АДВ. ДУШАН МАШИЋ:

Госпођо председнице већа, господо судије, уважене колеге, пре свега би хтео да кажем да се у многочему слажем са завршним речима како јавног тужиоца тако и уваженог колеге. Наиме, и у своје име са гнушањем осуђујем догађај који се десио 30. на 31. март 1994. године у Приједору. Наиме, евидентно је и лепо речено да је те ноћи зверски побијена једна фамилија која ништа није била крива. Све је то лепо речено и одбрана не спори ниједну објективну чињеницу коју у својој надахнутој и лепој речи изговорио посебно заменик државног тужиоца за ратне злочне.

Наиме, нико нормалан неће и не би могао да брани такав злочин. Такав злочин је нешто што евидентно треба најстрожије казнити. Господин заменик државног тужиоца за ратне злочине је врло лепо говорио о тим злим временима која су нам се нажалост десила. Говорио је и о могућности да пресуде оваквих судова утичу на морал друштва, на помирење једних са другим. Нећу да кажем једну своју опаску, које смо сви свесни. Нажалост изгледа смо решили да се миримо само ми Срби, ми ћемо да поосуђујемо све редом, имали доказе или немали а ови остали неће да се мире, слабо се мире колико ја видим. Но, то је једна опаска која стоји и коју сам морао да кажем верујте ми јер ми лежи на срцу.

Наиме, у својој завршној речи која је била врло исцрпна господин тужилац се окренуо на све доказе који су објективни и опет кажем одбрана те доказе не спори, евидентно је да се десио тежак злочин, евидентно је да је неко убио те људе, евидентно је да су ти људи убијени, евидентно је и да постоји пресуда број К-50/01 Окружног суда у Бања Луци, евидентно је и да су том пресудом оглашени кривим Радаковић Драго, Крндија Драшко и Кнежевић Радослав. Оптужницом се мом клијенту овде присутном Кесар Душку ставља на терет да је он те кобне ноћ 30/31. био зајено са овом тројицом и извршио кривично дело које је њима стављено на терет. Оптужница у старту каже да је као припадник резервног састава МУП-а Републике Српске заједно са Радаковић Драгом, Крндија Драшком и Кнежевић Радославом извршио кривично дело на штету породице Ризвић. Ако погледате пресуду на коју се позива уважени колега тужилац, а то је пресуда из Бања Луке, видећете да ту нешто не ваља. Наиме, Кнежевић Радослав није осуђен за ово кривично дело, Кнежевић Радослав није осуђен за кривично дело извршено на штету Ризивића, нема га нигде. Он није осуђен. Значи заиста не знам одакле сви ови подаци који стоје у

оптужници, ја тврдим и погледаћете ту пресуду, ја сам је поново гледао, Кнежевић Радослав није осуђен.

Имамо сад једну врло чудну правну ситуацију, наиме имамо једну пресуду која је донета овако како је донета, та пресуда је донета као што видите 17.11.2005. године, то значи да се кривични поступак у коме је као организатор, бар по тужилаштву, фигурирао Кесар Душко, водио, у Бања Луци, пазите за врло озбиљна кривична дела овде су они оглашени кривим за још једно убиство 30. на 31. и још једно убиство раније, ноћ раније 29. знате. Видећете једну врло чудну коинциденцију, наиме Кесар Душко је тог 17.11.2005. године у Центру за безбедност Бања Лука, значи тог истог дана кад је донета првостепена пресуда добио путну исправу, добио путну исправу, пет зграда даље, Центар за безбедност Бања Лука не зна да се води поступак против Кесар Душка, не постоји никаква потерница и он добија сва документа. Видећете такође да иако се водио поступак против Кесар Душка како тужилаштво тврди све време од 1994. године са прекидом, а ви сте и прочитали као доказ, ја ћу само да вас потсетим да то боље погледате, постоји решење од 28.08.2006. године, о томе да се против Кесар Душка одређује притвор, значи скоро годину дана, не годину али десет месеци после, једанаест месеци, десет месеци после доношења првостепене пресуде у овом кривично правном случају у Бања Луци. Тог истог дана се издаје и наредба за издавање међународне потернице. Ако погледате добро то решење видећете да су колеге из тужилаштва из Бања Луке својим дописом од 24.08.2006. године први пут ставили предлог да се против Кесар Душка распише потерница, зашто, зато што овај поступак у Бања Луци најалост прате многе чудне и сумњиве работе, некоме је стало да се не сазна права истина.

Видећете такође из пресуде коју сам предложио да погледате, а то је пресуда Основног суда у Бања Луци по предмету који се водио 1994. године, где су окривљени сви ослобођени за ово исто кривично дело, наиме ослобођени су зато што је суд тада утврдио да су им на противзаконит начин узети ти искази које сте ви данас решењем одбили да прочитате, а то су искази окривљених Радаковића, Крндије и Кнежевића.

Наиме, у то време као што и поштовани колега зна, а и ја сасвим случајно знам јер сам имао прилику да пред Хашким трибуналом заступам случај Омарска, то је практично Приједор па сам много времена провео у Приједору и сазнао много ствари, у то време алфа и омега целе полиције тог краја је био покојни Симо Дрљача. Окривљени који су на жалост, ја кажем на жалост, осуђени правноснажним пресудама у Бања Луци, прихватају дил са Симом Дрљачом да признају извршење кривичног дела прве ноћи када су их позвали да укажу на то ко је био са њима по договору, дил, а њима је било обећавано, бива обећано да за то неће

одговарати, имате у исказу и Радаковића и Кнежевића све то, они су то говорили и пред нашим органима, наине они су саслушани замолним путем у Бања Луци, присуствовао сам ја, присуствовао је судија Плазинић, присуствовао је и колега уважени Мрдак, они су тад поновили. Том приликом су ми дали и једно писмо које се зове чини ми се, сад ћу вам рећи, извините ме само за тренутак да ја то нађем, спремио сам, зове се «Црни мрак», ја сам вам то дао, нисам предложио да изведете као доказ свестан сам да ви то не можете да изведете као доказ, али вас молим да у светлу расветљавања овог кривично правног догађаја прочитате то, чисто да се упознате и да видите, не морате да на основу тога доносите никакву одлуку, али ћете видети шта се све дешавало у то време и које су чудне силе и чудни путеви господњи довели тројицу, сада и четвртог човека тотално недужне пред лице правде, нажалост она тројица су осуђени, надам се да овај четврти неће бити, надам се да овај четврти неће бити.

Што се тиче поступка који се води пред овим судом, пред Већем за ратне злочине Окружног суда у Београду, немам приговора никаквог ни на истражни поступак ни на вођење поступка од стране овог већа. Ако гледамо доказе који су нам понуђени током овог поступка а и сам господин тужилац је то рекао, докази да је Кесар Душко учествовао у овом гнусном убиству су пресуда К.50/01, коју ја сматрам да не можете да изведете као доказ, а кажем и зашто, био је присутан човек цело време у Бања Луци, могли су онда и њему да суде, онда би он могао да се брани од свега тога. Пазите ту је повређено његово право на одбрану, зашто му нису судили у одсуству, зашто му нису судили у одсуству, недоступан, треба му судити у одсуству, пазите њега нигде нико не помиње у оптужници а у изреци пресуде мртви ладни га осуђују, кажу зато што је су окривљени заједно са Кесар Душком извршили кривично дело. Пазите, он није био оптужени, он није био оптужен, тврде да је разлог то што је био недоступан органима гоњења Републике Српске, па неће бити баш да је тако, неће бити да је тако зато што је тај човек од 1994. године до 2005. године живео и радио у Приједору сваки дан, Приједор није Банкок, Приједор није Париз, Приједор је три улице, сви се између себе знају, сви се између себе знају, када туђе куче дође у Приједор они га препознају, а не човек који тамо живи. Пазите, ратни злочинац, ратни злочинац живи и ради у кексари, сваки дан иде на посао. Колегина инсинуација да је имао моћне заштитнике не стоји нажалост, евидентно је да је његова супруга радник полиције и дан данас и евидентно је, евидентно је да она сигурно као један, могао би слободно да кажем ниже позиционирани службеник, не може да има такав утицај да заштити било кога, а посебно не свог супруга од оваквог тешког злочина. Ово је само што се тиче објективно онога што ми имамо у предмету.

Ако говоримо о томе који су нам докази од стране тужилаштва понуђени, који су нам докази од стране тужилаштва понуђени, да једног човека Ви као веће осудите на 20 година затвора, онда ћемо видети да нам је тужилаштво понудило, како и само каже, једну доста сумњиву изјаву једног доста компромитованог сведока. Говорим о Гвозден Драгану. Наиме, Гвозден Драган је као што је и господин државни тужилац у својој завршној речи рекао, више пута сведочио у више различитих предмета. Гвозден Драган нам је у току задњег саслушања које је било на задњем претресу путем видеоконференције рекао нешто на крају, а то је да је и он 10 дана био притворен због овог кривичног дела, као осумњичени, да је и он био притворен 10 дана. Гвозден Драган и дан данас ради у полицији, Гвозден Драган трпи тешке притиске Тужилаштва за ратне злочине Босне и Херцеговине, то је и он сам рекао, то је и он сам рекао, Гвозден Драган је дошао дана 03.12.2008. године у Београд и био саслушан у овој згради од стране истражног судије, били смо присутни колега Мрдак и ја. Гвозден Драган после тога одбија да поново дође овде, он одбија да се појави, мора да сведочи видеоконференцијом. Зашто, зато што бива уцењен од стране Тужилаштва Босне и Херцеговине, а постоји име човека међутим обзиром да ја то не могу да докажем, нећу рећи то име, то је заменик јавног тужиоца који је био присутан са нама приликом саслушавања неких сведока, њему прете да ће изгубити посао, ако не понови своје сведочење и не помене Кесар Душка те критичне вечери 30/31. Да би ви видели колико вреди његово сведочење, подсетићу вас обзиром да вам је јако, надам се, свеже оно што је говорио путем видеоконференције, потсетићу вас на његов исказ који је дао дана 13.12.2008. године, тај исказ се у битноме разликује од исказа који је дао видеоконференцијом, па овде у непосредном испитивању. Каже да први пут када је дошло до експлозије, када је он са како каже тужилац са окривљеним Радаковић Драгом, не Кнежевић Радославом, међутим Кнежевић Радослав кажем није осуђен за то дело, када је са Кнежевић Радославом пошао да види шта се дешава, он каже да је дошао до куће, да је препознао Крндију Драшка, да је препознао Радаковића, да је видео и трећу особу, али каже овако «када сам препознао овог трећег нисам препознао, ја сам у пролазу питао шта ви ту тражите, они су нешто одговорили у смислу шта те брига и тако нешто, не знам тачно шта су ми одговорили». Први пут у свом несметаном излагању он каже да први пут није препознао лице које је било пред том кућом. Касније каже да када је други пут дошао да је како он каже на улици преко пута куће видео Кесара «кога сам такође познавао, знао сам ко је, нисмо се дружили, стајао је ту, стајао је у дворишту, сигуран сам да није имао код себе никакво оружје, бар дуго, да ли је имао неки пиштољ то не знам, то није било видљиво». Он тада, тада тек обављају онај разговор са

Пилиповић Ђуком, значи тужилац је вероватно мало погрешно не знам одакле му да је први пут обављао разговор са Пилиповић Ђуком, са Пилиповић Ђуком је обављан разговор тек када су покојни Ризвићи и ова Махмуљин Фадила били мртви, тада се обавља. Пилиповић Ђука која такође тврди да је видела неког тамо, не препознаје Кесара, Кесара не препознаје и није га видео ни Зорић, човек који је био портир у кексари, све те људе смо ми саслушали, Кесара није поменуо ни Кнежевић када је дошао и када је причао са Ступаром, човеком који је остао на аутобуској станици као полицајац дежурни, није поменуо име Кесара нити је поменуо Жоржа, ни у једном тренутку. Помињу га тек свесни да ће можда, да ће можда моћи да се, пошто су им тражили још некога, да ће можда моћи на тај начин извуку јер су свесни да он није био присутан ту и да није био ту.

Нажалост због протеча времена врло је тешко тражити од човека да се брани алибијем, посебно човека који ништа није урадио у ноћи између 30. и 31.1994. очекивати да се било ко нормалан сети шта је радио у ноћи од пре 16 година, било би смешно, због тога Кесар нема алиби. Кесар је мени говорио у припреми одбране, да је он у то време био или дежурни у станици полиције или је држао патролу на сасвим другом крају града, а то је било негде око хотела «Приједор», чак ме је и упућивао на то да позовем човека који је са њим у то време био у патроли да потврди то, било би смешно да очекујем да човек који је био у патроли може да дође овде и вама да каже да је 30. на 31. ноћ био у патроли, то би ми било сумњивије, сумњивије, знате нисам јер не можемо очекивати да људи знају шта су радили, посебно ако нису учествовали у неком кривичном делу, јер да су учествовали онда би вероватно покушали да себи за све ове године прибаве било какав алиби, Кесар нема потребе да прибавља алиби јер он те ноћи није био и није учествовао.

Имате чак изјаву Гвозден Драгана, у оној видеоконференцији на крају, а ја се надам да ћете ви пре доношења ове одлуке мало погледати ту видеоконференцију, или бар транскрипт из те видеоконференције па ћете видети да он баш због тога што је свестан да је на неки начин тај који указује на присуство Кесара те ноћи каже «ја сам сигуран да Кесар није извршио ово кривично дело, то он каже нама на крају видеоконференције, тад проговара из њега савест, тад се он плаши да ће на основу једне његове врло непотпуне и климаве изјаве неко бити осуђен за нешто што није урадио.

Што се тиче сведока свих осталих изведених овде, нико не помиње, нико не помиње Кесар Душка. Ми смо овде као што знате видеоконференцијом саслушали окривљене Радаковић Драга и Радослава Кнежевића, њих двојица су дали своје исказе у истрази, кажем замолним путем на законит начин, сви смо били, ови њихови искази се могу

користити и морају користити као докази у овом поступку. Ти њихови искази на недвосмислен начин указују на то да Кесар Душко није извршилац овог кривичног дела, самим тим што тврде да они нису били тамо и да не знају ништа о томе, они указују на то да не знају ништа о улози Кесара у овом кривичном делу. Потсетио сам већ на сведока Ступар Горана који је био присутан, Ђука Пилиповић која је била присутна, значи то су све људи који су били присутни тамо, Зорић Милан који је био присутан, тј.био онај радник портир у кексари, нико те ноћи, нико те ноћи по изведеним доказима у овом предмету који се налази пред вама није видео Кесар Душка на инкриминисаном месту, тј.испред куће или у кући Ризвића где се десио тај гнусни злочин.

Слажем се и са колегом адвокатом, заступником оштећених, да је потребно да се једном правдом намире и сени мртвих и туга живих, сматрам да би много страшно било да се једном неправдом нанесеном човеку који није извршио тај злочин, намирује нечија савест. Убеђен сам, убеђен сам да би чак и оштећени били поново увређени када би за кривично дело које није извршио на њихову штету био осуђен човек који је невин. Наиме, говоримо о једном тешком кривичном делу, са ове временске дистанце 16 година после свега сви смо ми свесни да су сви докази врло релевантни. Долазимо у једну врло чудну ситуацију, хоћемо ли осудити човека без доказа, без доказа зато да би, како рече тужилац, умирили своју, не своју савест него савест друштва и пружили неку руку помирења. Присталица сам тога да када постоје недвосмислени докази овакво једно веће не може да има милости и не треба да има милости, али сам зато убеђен да једно овакво веће има много тежак задатак, људски тежак задатак. Господо судије, ви одлучујете о томе да ли је један човек извршио троструко убиство, учествовао у троструком убиству квалификовали ви то као ратни злочин или као нератни, уопште није битно, прихватам и то што је рекао господин заменик тужиоца да се то мора квалификовати као ратни злочин, за време ратних сукоба се десило према цивилном становништву, све је то тачно. Међутим, треба ставити крст на човека и рећи да је он злочинац, сматрам да једно искусно, часно веће то може да уради само ако је доказима, зашто кажем доказима, доказима понуђеним на главном претресу, у истрази и оним који се налазе у списима, доказима убеђено да је човек који је пред њим извршио то кривично дело. Оставимо на страну интуиције и осећања, оставимо на страну размишљања, а зашто баш он а не неко други, нама је потребно да имамо у списима чврсте доказе које ћемо моћи да бранимо и за пет година и за десет година и за сто година. Опет кажем, бранио сам у многим ратним злочинима и присталица сам тога да кад постоје докази који на недвосмислен начин указују на то да је неко извршио кривично дело, да се

он што брже казни, никад нисам апеловао за било какву милост. Знате, страшно је да се у било ком човеку пробуди животиња под било којим условима па чак и ратним, па чак и ратним, недопустиво је да један човек било шта да је доживео, крене да се свети и да прави злодела, то је недопустиво. Према томе говорим вам ово као већу које ће имати јако тежак задатак, јако, јако тежак задатак. А зашто тежак задатак, на једну страну су сви притисци, ја знам да нико вама неће доћи и наредити да урадите овако и онако, ви не трпите ту врсту притиска, ви трпите једну врсту софистицираног притиска, притиска државе, друштва, притиска неодмерених изјава разноразних званичника, притиске људи који себи дозвољавају да коментаришу хвала богу ово није медијски експониран предмет па га нико није коментарисао, знате, али је ратни злочин, али је ратни злочин. Када донесете ослобађајућу пресуду у коју сам ја убеђен, изађе једна мала notiца у једним новинама да је ослобођен човек који је био оптужен за ратни злочин, колико је та оптужница била утемељена на доказима видимо и по томе што један од ретких људи који одговара за ратне злочине, Кесар Душко, човек који долази, уредно долази и одазива се на све позиве суду, са слободе. Понуђени докази у то време од стране тужилаштва када је ова оптужница стала на правну снагу и када је он испитиван први пут пред истражним судијом Алимпићем 07. маја 2008. године и касније пред судијом Плазинићем, који су изразили неслагање са одређивањем притвора, те он није због тога у притвору ни дан данас, понуђени докази у то време су исти као докази које смо до сада извели, ништа ново нема, ништа под милим богом ново нема. То је у односу на ово што је господин државни тужилац говорио у свом излагању о притвору.

Обзиром да ако дође до осуђујуће пресуде у коју ја дебело сумњам, не дебело него сам убеђен да не може да дође, по сили закона мора да се одреди притвор ако то буде преко 10 година, колико бар ја знам нови ЗКП, стално мењају сваке недеље по два пута, а мислим и да не мора, мислим и да не мора. Ја само кажем једну ствар, ова пресуда ваша било каква била, а ја сам убеђен да ће бити ослобађајућа, трпеће проверу вишег суда после овакве завршне речи не могу да очекујем да се тужилац не би жалио на ослобађајућу пресуду, те према томе не видим разлога да овај човек за кога сам убеђен да је крив, чека било какву одлуку у притвору, чека било какву одлуку у притвору те се противим предлогу за одређивање притвора, а обзиром да као бранилац Кесар Душка пледирам да се изрекне пресуда у смислу члана 355 став 2 Закона о кривичном поступку, тј. да преведем и за неке странке, да због недостатка доказа донесете ослобађајућу пресуду, то онда не видим разлога да много говорим о предлогу за притвор. Рећи ћу још нешто пре него што завршим, кажем још један пут се ужасавам над једним таквим злочином страшно је, али би много већи злочин био можда

не много већи, али би био злочин и то огласити кривим човека који то није урадио. Учили смо на правном факултету и то је постулат, то је постулат кривичног права које се може примењивати и на поступке у такозваним ратним злочинима, а то је у сумњи блаже по окривљеног, овде је чак и господин државни тужилав у завршној речи морао, зато што је частан човек, да помене да је тај један једини понуђени сведок од стране тужилаштва, а то је Гвозден Драган, био недоследан у својим исказима. Можете ли на основу само једног недоследног сведока и то на основу исказа у коме каже да је видео, не описује никакво учешће, ништа, ништа, ништа, па на крају кад каже «убеђен сам да Кесар то није извршио», можете ли само на основу таквог једног исказа донети осуђујућу пресуду. Ја мислим да не можете, убеђен сам у то, убеђен сам у то. На крају крајева у својој завршној речи господин државни тужилац је рекао и да ратни злочин не застарева, то је тачно. Ако икада ико дође до било каквих нових доказа, који би на недвосмислени начин указивали на то да је Кесар Душко извршио ово кривично дело, могло би да се тражи понављање поступка. Одмахује колега тужилац, знам ја да је један пут пресуђена ствар, међутим, међутим у сваком случају свака новооткривена чињеница би на неки начин могла да иницира и да се покуша, код нас је све могуће, верујте ми на реч. Код нас се кривични закони мењају брзином ветра, код нас се Закон о кривичном поступку мења брзином ветра, код нас се и редовни и ванредни правни лекови мењају брзином ветра, до пре месец и по дана, не, пре пар месеци смо имали један једини правни лек који смо могли да користимо, ванредни правни лек, а то је захтев за преиспитивање правноснажне пресуде и то су нам укинули, дошли смо у једну врло чудну ситуацију, ја вам опет кажем, убеђен сам да овај човек који седи пред нама није крив, овај човек који је долазио уредно јављао се и ничим није покушао да избегне одговорност. Против њега је постојала потерница годинама у Београду, тужилац ће да потврди то сигурно, и ја сам дошао и питао када може, први пут када је сазнао да га тражи неко у Београду, ја сам дошао и питао када може да дође, када може да дође, он хоће да дође и зато што сам му ја рекао у то време Душко одговараћеш за ратни злочин врло вероватно ћеш да будеш у притвору, врло вероватно ћеш да будеш у притвору, нисам очекивао да неће бити у притвору верујте ми на реч. Знате, он је рекао ма хоћу да одем да то расправим, ево дошао је да то расправи убеђен да није крив.

Госпођо председнице већа, господо судије шта да вам кажем, не завидим вам на улози коју имате верујте ми тешка је улога судије посебно у оваквим ситуацијама, тешка, тешка улога судије у оваквим ситуацијама. Међутим, библија каже да једино онај горе има прави списак судија, према томе судите по Закону, урадите шта мислите да треба да урадите, а ја сам

убеђен да ако поштујете Закон и ако поштујете све изведене доказе можете да донесете једну једину пресуду, а то је ослобађајућа пресуда у овој ситуацији. Хвала вам лепо, немам више ништа да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Захваљујем.

Бранилац оптуженог у многоме се слаже са завршним речима заменика тужиоца за ратне злочине и пуномоћника оштећених. Евидентно је да су те ноћи зверски убијени оштећени и нико не може да брани такав злочин, али опт.Кесар Душко није извршио злочин и био би злочин огласити га кривим. Докази да је опт.Кесар Душко учествовао у овом гнусном убиству су пресуда Окружног суда у Бања Луци која не може да се изведе као доказ јер он није био оптужен, није био недоступан, од 1994. године до 2005. године, живео је и радио у Приједору. Следећи доказ који је тужилаштво понудило је сумњива изјава компромитованог сведока Гвозден Драгана, стога предлаже да суд опт.Душка Кесара ослободи од кривичне одговорности због недостатка доказа, а у случају да донесе осуђујућу пресуду противи се одређивању притвора, а детаљније како је све евидентирано аудио техником.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Опт. Кесар Душко изволите.

ЗАВРШНА РЕЧ – опт. Кесар Душко

ОПТ. ДУШКО КЕСАР:

Часни суде ја све ово што је мој адвокат рекао стојим иза његових речи. Ја ово дело нисам урадио нити ћу га када признати, а ви шта год одлучите и како одлучите то је до вас. Међутим, једну ствар хоћу да кажем господину тужиоцу, ова дела све што је он мени презентовао вама из овог предмета из Бања Луке ја са тим немам ништа, ја сам цело време био тамо, ако треба довешћу вам хиљаду предорчана да вам посведочим да сам био тамо до 2005. године. Значи био сам тамо, значи имали су, могли су од мене радити шта су хтели, све сам документа повадио у Приједору, значи тамо босанска Републике Српске, значи све имам документа и све чувам ако треба када буде изрицање пресуде ја ћу вам донјети и пасош, оригинал пасош ово што каже господин од ових оштећених да је мој пасош поништен, није поништен, ено га кући у Приједору, ја ћу вам донети то, ја мислим да чак имам и личну карту, значи стоји у кући код моје супруге у кући. Значи никад нисам бежао. Друго, што господин овај оптужени стално инсистира да се ја зовем Жорж, мене је отац оставио када сам ја имао 6 месеци, мене и моју мајку, мене је моја мајка отхранила без оца, он

је побегао у Француску, и по томе је добио име Жорж. Ја никад нисам имао тај Жорж, једини мој надимак што ме колега један Радивоје ме звао Дуле, мени је име Душко, зове ме Дуленце, значи то је једини мој надимак, ја никад Жорж нисам био и нећу од оца да имам ништа од њега. Ја имам 47 година он са мном никада није причао, никада у животу нисам причао, ево сад сам се оженио са овом женом, имам двоје деце, све ми сада зависи што се каже од вас и од судског већа како ћу да прођем, цели мој живот нисам имао живот никакав. Друго, Муслимана сам спасио па бог зна колико сам их превезао до Двора на Уни, тамо је био УМПРОФОР, ваших колега судија сам спасио једног Енеса Фазлића, био је судија у Приједору, његову супругу била је у Санском Мосту, ја сам лично њега и његових двоје деце малољетне, два сина, одвезао их са његовим «Југом» у Двор на Уну и он мени давао «Југа», каже ево ти, ја кажем нећу, ја ћу теби узети «Југа» ти под ведрим небом са двоје деце. Његову свастику, њених троје, четворо деце, све сам то спасио, а има их колико хоћете још. Цјели живот сам становао код Муслимана, је ли ме разумете, цјели живот сам становао код Муслимана значи у њиховим кућама, били су ми бољи него чак морам рећи чак су ми били бољи него неки Срби, јер знао сам ја и моја мајка нисмо имали за кирију, а они нама по два, три месеца не платим, кад имам. Значи нисам имао разлога никаквих разлога нисам имао да мрзим те људе и да их убијам. Не знам шта да кажем, све ми сада, оболио сам кичма ме боли, имам проблема психичких проблема, нисам те налазе ни донио, имао сам проблема једно јутро сам се пробудио почела се соба, онај француски лежај иде овако више мене, био сам 4 дана у болници у Покрајинској болници у Новом Саду, то имам кући документе донећу, нисам донио, ето. Ово што колега, каже и господин мој бранитељ за овога колегу што је радио са мном, ако сам радио ја те ноћи на реону, радио сам са Максимовић Миленком, значи а што каже господин бранитељ не могу ја њега сада довести и рећи е де ти сада причај да смо ми те ноћи били заједно, јер шта би њега то потсећала та ноћ, шта га то, ко и мене шта ме та ноћ потсећа, све ко и друге, није ми био ни рођендан, ни мени ни никоме па да ја тај дан памтим. Ја не знам сам како да ја сад себе докажем што каже овај господин оптужени, па каже он се брани, па морам се бранити, најбоље да кажем е ја сам побио их све сам их ја побио, па како шта да кажем не могу ја ићи у затвор када нисам то урадио, никад нисам осуђиван, никад, дружио имао сам колега и Муслимана и Хрвата и Срба поготово, значи били смо добри, тренирао сам, био сам спортиста, па не знам сам шта да вам ја кажем. Што се тиче мене ја верујем у ово ваше веће, вас и ваших ових колега да ћете ви то правично све да размотрите и од тужиоца и од наше одбране, да размотрите и да видите чињеницу, мене ко оптужује, оптужује ме Гвозден. Једном каже видио сам га, други пут каже

био је мрак у улици, трећи пут тамо на оним судовима када је био први пут је као наводно признао све као испричао, када је почело њима суђење, ево можете наћи, све пориче, значи стално мјења исказе, па не може такав свједок бити мјеродаван, нека ми погледа у очи, ако треба идемо обојица, ја и он на полиграф. Он цјело време мења другачије исказе, он не може саставити, па видели сте и сами када је дошао преко ТВ линка из Сарајева када је рекао одмах да му је, напао је господина тужиоца да му је он претио, као да му говори шта ће говорити, а овај, не, не, нисте ви то, него он је побркао, то је њему сигурно онај тамо тужилац из Босне, он му је то говорио шта ће да прича. И сада га гризе савест па на крају каже он то није урадио, па немој ти мене, није то ринге ринге јаја, то је 10, 20 година колико се добија за то дело. Мислим шта да радим не знам ето, нигдје не могу радити, инвалид сам, тотални сам инвалид кичма ми је отишла, стопало ми је лево пало, не смијем ништа дигнути тешко, имам психичких проблема сад још ако стрпате ме у затвор, онда боље да идем на гробље одмах. Ето, ја се захваљујем ако сам мало гласније причао мало сам се узрујао, извините. И још нешто ја се извињавам овој вашој, жао ми је ове фамилије што је побијена, ја сам код њих долазио можда давно, једном да сам мјењао гуму, сад сам после сам сконтао да је то тај човек Ризвић, он је имао вулканизерску радњу, је ли тако, извињавам се и жао ми је тих људи што су побијени, ето нису требали, што ви кажете то су цивили били, да је то сад побило се између да смо се побили у борби па ајде ко кога убије убије, али ово стварно ово није требало ко је год да је то урадио, није требао то радити. Ето толико од мене.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала.

Опт. Душко Кесар придружује се завршној речи свога браниоца. Истиче да није извршио ово кривично дело, да је чак својевремено спасавао Муслимане, цео живот је становао код Муслимана и нема разлога да их мрзи. Жао му је фамилије која је настрадала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли има још неко нешто да изјави? Нема нико ништа више. Добро.

Председник већа објављује ГЛАВНИ ПРЕТРЕС ЈЕ ЗАВРШЕН.

Одлука ће бити објављена сутра - 01.10.2010. године у 14,30 часова, судница 3.

Записничар

Председник већа-судија